

Jednym z uprawnień Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) jest przeprowadzanie kontroli płatników składek. W ramach takich kontroli ZUS weryfikuje m.in. wywiązywanie się przez płatników składek z obowiązków w zakresie ubezpieczeń społecznych. ZUS sprawdza w szczególności czy płatnicy składek prawidłowo i terminowo zgłosili siebie, swoich pracowników i współpracowników do ubezpieczeń społecznych, czy prawidłowo i na czas opłacają składki, czy przyjmują właściwą podstawę wymiaru składek. Niestety kontrole ZUS bardzo często kończą się ustaleniem jakiś nieprawidłowości, w ślad za którymi mogą iść decyzje nakładające na płatnika poważne zobowiązania. Co najczęściej budzi wątpliwości i jest kwestionowane przy kontrolach umów o pracę i umów cywilnoprawnych? Jakie nowe narzędzia zyska ZUS od 1 stycznia 2021 r., pozwalające mu na rozszerzenie kontroli umów o dzieło na szerszą skalę?

PCS | Littler

Weryfikacja umów o pracę i cywilnoprawnych przez ZUS

TYTUŁY UBEZPIECZENIA I MOŻLIWE ZBIEGI

W trakcie kontroli umów zawartych przez płatnika, ZUS weryfikuje czy umowy te stanowią tytuł do objęcia ubezpieczeniami społecznymi i czy płatnik w terminie dokonał zgłoszenia osoby zatrudnionej do ubezpieczeń.

Sytuacja jest dość jasna w przypadku zawarcia umowy o pracę, bowiem pracownicy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym w zakresie każdej zawartej umowy. W przypadku natomiast umów cywilnoprawnych już nie każda umowa podlega obowiązkowym ubezpieczeniom. Umowy zlecenia czy inne umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia co do zasady podlegają obowiązkowo jedynie ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu. Przychód z danej konkretnej umowy zlecenia może jednak nie podlegać obowiązkowemu oskładkowaniu ze względu na występujący zbieg z innym tytułem ubez-

pieczenia (np. gdy dana osoba równocześnie świadczy na rzecz innego podmiotu pracę na podstawie umowy o pracę) czy występują przewidziane ustawą wyjątki (np. nie podlega oskładkowaniu umowa zlecenia zawarta ze studentem do ukończenia 26 lat). Przypadki występowania różnego rodzaju zbiegów są bardzo często przedmiotem zainteresowania ZUS.

Zwłaszcza ze względu na wprowadzenie na potrzeby ubezpieczeń społecznych swoistej definicji pracownika. Zgodnie bowiem z art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Ustawy): „Za pracownika, w rozumieniu ustawy, uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje

SANDRA SZYBAK-BIZACKA

Radca Prawny, starszy prawnik
w kancelarii PCS Paruch Chruściel
Schiffter | Littler Global

ŁUKASZ CHRUŚCIEL

Radca Prawny, partner w kancelarii
PCS Paruch Chruściel Schiffter |
Littler Global